

TRONDHEIM KOMMUNE

Selsbakk skole

August 2019

Års- og vurderingsplan
Norsk
Selsbakk skole 9.trinn
Kompetansemål etter 10.årstrinn

Kompetansemål

Muntlig kommunikasjon

Hovedområdet muntlig kommunikasjon handler om å lytte og tale i forskjellige sammenhenger. Lytting er en aktiv handling der eleven skal lære og forstå gjennom å oppfatte, tolke og vurdere andres utsagn.

Gjennom forberedt muntlig framføring og spontan muntlig samhandling skal eleven utvikle evnen til å kommunisere med andre og uttrykke kunnskap, tanker og ideer med et variert ordforråd i ulike sjangere. Muntlig kommunikasjon omfatter også å tilpasse språk, uttrykksformer og formidlingsmåte til kommunikasjonssituasjonen.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

1. lytte til, oppsummere hovedinnhold og trekke ut relevant informasjon i muntlige tekster
2. lytte til, forstå og gjengi informasjon fra svensk og dansk
3. samtale om form, innhold og formål i litteratur, teater og film og framføre tolkende opplesing og dramatisering
4. delta i diskusjoner med begrunnede meninger og saklig argumentasjon
5. presentere norskfaglige og tverrfaglige emner med relevant terminologi og formålstjenlig bruk av digitale verktøy og medier
6. vurdere egne og andres muntlige framføringer ut fra faglige kriterier

Skriftlig kommunikasjon

Hovedområdet skriftlig kommunikasjon handler om å lese og skrive norsk. Opplæringen omfatter den første lese- og skriveopplæringen og den systematiske videreutviklingen av lese- og skrivekompetansen gjennom hele opplæringsløpet. Opplæringen i lesing skal stimulere elevens lyst og evne til å lese og skrive, og innebærer at eleven skal lese ulike tekster, både for å lære og for å oppleve. Leseopplæringen skal samtidig bidra til at eleven blir bevisst sin egen utvikling som leser og skriver.

Skriving innebærer å uttrykke, bearbeide og kommunisere tanker og meninger i ulike typer tekster og sjangere. Sammensatte tekster er en naturlig del av de tekstene elevene skal lese og utforme. God skriftlig kommunikasjon forutsetter et godt ordforråd, ferdigheter i tekstbygging, kjennskap til skriftspråklige konvensjoner og evne til å tilpasse tekst til formål og mottaker.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

7. orientere seg i store tekstmengder på skjerm og papir for å finne, kombinere og vurdere relevant informasjon i arbeid med faget
8. lese og analysere et bredt utvalg tekster i ulike sjangere og medier på bokmål og nynorsk og formidle mulige tolkninger

9. gjengi innholdet og finne tema i et utvalg tekster på svensk og dansk
10. skrive ulike typer tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder
11. gjenkjenne virkemidlene humor, ironi, kontraster og sammenligninger, symboler og språklige bilder og bruke noen av dem i egne tekster
12. planlegge, utforme og bearbeide egne tekster manuelt og digitalt, og vurdere dem underveis i prosessen ved hjelp av kunnskap om språk og tekst
13. uttrykke seg med et variert ordforråd og mestre formverk, ortografi og tekstbinding
14. skrive kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål med begrunnede synspunkter og tilpasset mottaker, formål og medium
15. integrere, referere og sitere relevante kilder på en etterprøvbar måte der det er hensiktsmessig

Språk, litteratur og kultur

Hovedområdet språk, litteratur og kultur handler om norsk og nordisk språk- og tekstkultur, også med internasjonale perspektiver. Elevene skal utvikle en selvstendig forståelse av norsk språk og litteratur, og få innsikt i hvordan språk og tekster har endret seg over tid og fortsatt er i endring.

Elevene skal få kunnskap om språket som system og språket i bruk. De skal lese og reflektere over et stort og variert utvalg av eldre og nyere tekster i ulike sjangere og fra ulike medier. I tillegg skal elevene bli kjent med tradisjoner i norsk teksthistorie i et sammenlignende perspektiv mellom nåtid og fortid og i lys av impulser utenfra.

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

16. gjenkjenne retoriske appellformer og måter å argumentere på
17. drøfte hvordan språkbruk kan virke diskriminerende og trakasserende
18. gjøre rede for noen kjennetegn ved hovedgrupper av talemål i Norge, og diskutere holdninger til ulike talemål og til de skriftlige målformene nynorsk og bokmål
19. beherske grammatiske begreper som beskriver hvordan språk er bygd opp
20. bruke grammatiske begreper til å sammenligne nynorsk og bokmål
21. forklare bakgrunnen for at det er to likestilte norske målformer, og gjøre rede for språkdebatt og språklig variasjon i Norge i dag
22. gjøre rede for utbredelsen av de samiske språkene og for rettigheter i forbindelse med samisk språk i Norge
23. presentere tema og uttrykksmåter i et utvalg sentrale samtidstekster og noen klassiske tekster i norsk litteratur
24. gi eksempler på og kommentere hvordan samfunnsforhold, verdier og tenkemåter framstilles i oversatte tekster fra samisk og andre språk
25. beskrive samspillet mellom estetiske virkemidler i sammensatte tekster, og reflektere over hvordan vi påvirkes av lyd, språk og bilder
26. presentere resultatet av fordypning i to selvvalgte emner: et forfatterskap, et litterært emne eller et språklig emne, og begrunne valg av tekster og emne
27. forklare og bruke grunnleggende prinsipper for personvern og opphavsrett ved publisering og bruk av tekster

Vurdering *: I denne kolonnen finnes eksempler på vurderingsformer som kan benyttes. Elevene deltar fortrinnsvis i valg av metode/vurdering innen de enkelte tema. Eleven vurderer også sitt eget arbeid/egen prestasjon og dette inkluderes uavhengig av metode/vurderingsvalg.

Kjennetegn på høy måloppnåelse går igjen i alle tema, de konkretiseres i forbindelse med oppgavene som gjøres. I tillegg presiseres det at alt arbeid som utføres i faget, med og uten karakter, er grunnlag for en helhetlig vurdering i faget, til slutt og underveis.

Mnd	Uke	Tema	Mål (fra Kunnskapsløftet)	Litteratur/ ressurser	Vurdering * (hvordan)	Kjennetegn på høy måloppnåelse (Udir)
Au gu st	34	Lesing og skriving i møte med tekster på bokmål og nynorsk Modulplan: "Møte med tekst"	1. lytte til, oppsummere hovedinnhold og trekke ut relevant informasjon i muntlige tekster 4. delta i diskusjoner med begrunnede meninger og saklig argumentasjon 7. orientere seg i store tekstmengder på skjerm og papir for å finne, kombinere og vurdere relevant informasjon i arbeid med faget 15. integrere, referere og sitere relevante kilder på en etterprøvable måte der det er hensiktsmessig 8. lese og analysere et bredt utvalg tekster i ulike sjangere og medier på bokmål og nynorsk og formidle mulige tolkninger	Kontekst grunnbok <i>Kontekst Tekster 2</i> LES Lesestrategier 1,2 Les og forstå 2 Roman: <i>Narnia-draumar</i> <i>Att døda et barn</i>	Samtale og diskusjon Nasjonale prøver	Skriftlige og muntlige kjennetegn gjengitt nedenfor, går igjen i de forskjellige tema. De konkretiseres i forbindelse med oppgavene som gjøres Skriftlig: Eleven... - planlegger og utformer tekster ut fra formålet, utvikler innhold, vurderer og bearbeider egne tekster ut fra forståelse for språk og innhold, etter innspill og ut fra kriterier - gjengir innhold, løfter fram hovedtanker og uttrykker selvstendige perspektiver på tekster og faglige emner ved bruk av relevante fagbegreper

August	35	Lesing og skrivning i møte med tekster på bokmål og nynorsk	<p>27. forklare og bruke grunnleggende prinsipper for personvern og opphavsrett ved publisering og bruk av tekster</p> <p>19. beherske grammatiske begreper som beskriver hvordan språk er bygd opp</p> <p>20. bruke grammatiske begreper til å sammenligne nynorsk og bokmål</p>	<p>Småskrivning:</p> <p>Oppgaver fra "Skrivelaereren" (Instagram)</p>		<p>Skriftlige kriterier fortsetter</p> <p>Eleven...</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruker informasjon fra relevante kilder på en selvstendig måte i egne tekster, der det er relevant, kan integrere, referere, sitere og oppgi kildene på en etterprøvable måte - skriver ulike typer tekster med god tematisk sammenheng og formålstjenlig form og struktur, og bruker ulike skrivehandlinger som er tydelig tilpasset tekstens formål - uttrykker seg skriftlig med formålstjenlig setningsoppbygging og tekstbinding, og bruk av virkemidler som er tydelig tilpasset mottaker, formål og medium
September	36	Lesing og skrivning i møte med tekster på bokmål og nynorsk	7. orientere seg i store tekstmengder på skjerm og papir for å finne, kombinere og vurdere relevant informasjon i arbeid med faget	<p>Kontekst grunnbok</p> <p>Skriv 2</p> <p>Les og forstå 2</p> <p><i>Kontekst Tekster 2</i></p>	Samtale, diskusjon	<ul style="list-style-type: none"> - mestrer ortografi, mestrer i hovedtrekk formverket og formulerer seg klart og variert - uttrykker seg skriftlig med formålstjenlig setningsoppbygging og tekstbinding, og bruk av virkemidler som er tydelig tilpasset mottaker, formål og medium - mestrer ortografi, mestrer i hovedtrekk formverket og formulerer seg klart og variert <p>Muntlig:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bruker relevant kunnskap, utdyper og reflekterer på selvstendig grunnlag over
37	Fagartikkel					
38						

	39	Lesing og skriving i møte med tekster på bokmål og nynorsk			Bokomtale	<p>tekster og faglige emner i varierte muntlige kommunikasjonssituasjoner</p> <ul style="list-style-type: none"> - gjengir innhold, analyserer, tolker og sammenlikner tekster ut fra ulike innfallsvinkler, gjør rede for bruken av virkemidler og reflekterer over den funksjonen de har - presenterer relevant og variert fagstoff på en selvstendig måte tilpasset situasjon, mottaker og medium og kan bruke formålstjenlige presentasjonsverktøy - finner, reflekterer over og bruker relevant informasjon fra et utvalg av kilder på en hensiktsmessig måte - gir konstruktive tilbakemeldinger på andres arbeid og vurderer eget og andres arbeid ut fra kriterier og ut fra kunnskap om tekst og språk - lytter kritisk, deltar i samtaler og diskusjoner, viser forståelse for andres argumenter og driver samtalen
	40				Oppgaver til tekster	
	41	HØSTFERIE				
Mnd	Uke	Tema	Mål (fra Kunnskapsløftet)	Litteratur/ ressurser	Vurdering (hvordan)	Kjennetegn på høy måloppnåelse (Udir)
Ok tob er	42	Modulplan: "Språk og identitet"	<p>10. skrive ulike typer tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder</p> <p>12. planlegge, utforme og bearbeide egne tekster manuelt og digitalt, og</p>	<p>Kontekst grunnbok</p> <p><i>Kontekst Tekster 2</i></p>	<p>Egenprodusert tekst</p> <p>Fortelling</p> <p>Egenvurdering</p>	<p>Skriftlige og muntlige kjennetegn gjengitt ovenfor, går igjen i de forskjellige tema. De konkretiseres i forbindelse med oppgavene som gjøres og synliggjøres på arbeidsplanen.</p>

	43	Språk i endring	vurdere dem underveis i prosessen ved hjelp av kunnskap om språk og tekst	<i>Ivar og eg</i>	Hverandre-vurdering	
	44	Dialekter og sosiolekter	13. uttrykke seg med et variert ordforråd og mestre formverk, ortografi og tekstbinding	Nettressurser Apropos (CappelenDamm)	Høytlesing med innlevelse	
No ve m b e r	45		3. samtale om form, innhold og formål i litteratur, teater og film og framføre tolkende opplesing og dramatisering			
	46	Språk og identitet	17. drøfte hvordan språkbruk kan virke diskriminerende og trakasserende	Kontekst grunnbok	Muntlige aktiviteter knyttet til tema	
	47	Språk i endring	18. gjøre rede for noen kjennetegn ved hovedgrupper av talemål i Norge, og diskutere holdninger til ulike talemål og til de skriftlige målformene	<i>Kontekst</i> <i>Tekster 2, 3</i>	refleksjonsteks t	
	48	Dialekter og sosiolekter	19. beherske grammatiske begreper som beskriver hvordan språk er bygd opp 20. bruke grammatiske begreper til å sammenligne nynorsk og bokmål	Oppgaver fra <i>NorskNytt</i>	Begrepsprøve/ lytteprøve Fagartikkel om kjendis m/dialekt	

De se mber	49	Fokus på nynorsk				
	50	Lesing og skrivning				
	51	grammatikk				
	52	JULEFERIE				

Mnd	Uke	Tema	Mål (fra Kunnskapsløftet)	Litteratur/ ressurser	Vurdering (hvordan)	Kjennetegn på høy måloppnåelse (Udir)
	1	Modulplan: "Påvirkning" (Svein) Film	Mål 1,3 4 12, 13, 14, 15	Film: Malala/Saras nøkkel/Kong en av Bastøy Lese anmeldelser fra avis og nett, som f.eks.: <i>Filmpolitiet</i> <i>p3</i>	Egen argumenterende tekst/ filmanmeldelse Samtaler om film og innhold	
	2		1.lytte til, oppsummere hovedinnhold og trekke ut relevant informasjon i muntlige tekster			
	3		3. samtale om form, innhold og formål i litteratur, teater og film og framføre tolkende opplesing og dramatisering 4. delta i diskusjoner med begrunnede meninger og saklig argumentasjon			
	4	Retorikk Reklame Holdningskampanje	3. samtale om form, innhold og formål i litteratur, teater og film og framføre tolkende opplesing og dramatisering	Reklame på TV/nett NRK-skole	Egenvurdering Lage reklame/holdnings kampanje- plakat på nynorsk Reklamefilm Oppgaver på nynorsk	Skriftlige og muntlige kjennetegn gjengitt over, går igjen i de forskjellige tema. De konkretiseres i forbindelse med oppgavene som gjøres og synliggjøres på arbeidsplaner.
Jan uar	5		5. presentere norskfaglige og tverrfaglige emner med relevant terminologi og formålstjenlig bruk av digitale verktøy og medier			
	6		15. integrere, referere og sitere relevante kilder på en etterprøvbar måte der det er hensiktsmessig			
	7					

		Propaganda	16. gjenkjenne retoriske appellformer og måter å argumentere på			
Februar			25. beskrive samspillet mellom estetiske virkemidler i sammensatte tekster, og reflektere over hvordan vi påvirkes av lyd, språk og bilder			
	8	VINTERFERIE				

Mars	9	Modulplan:	13. uttrykke seg med et variert ordforråd og mestre formverk, ortografi og tekstbinding	Ulike filmer	Egenlesing	Skriftlige og muntlige kjennetegn gjengitt over, går igjen i de forskjellige tema. De konkretiseres i forbindelse med oppgavene som gjøres
	10	(Krig og konflikt)		Film & kino	Samtale, refleksjon, egenvurdering	
	11	NB: PRYO UKE11	14. skrive kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål med begrunnede synspunkter og tilpasset mottaker, formål og medium	Film: 2. verdenskrig?		
	12	Andre verdenskrig		<i>Egen bibliotekbok om</i>	Nynorskoppgaver	
	13	Krigslyrikk			Muntlig presentasjon	

		Propaganda Virkemidler Lesing og skrivning		2.verdenskri g		
	14 15	Andre verdenskrig forts.				
	16	PÅSKE				
	17 18 19	Modulplan: Saktekster Intervjuer Nyhetsartikkel Debatt/drøfte Konfirmasjons -tale	1. lytte til, oppsummere hovedinnhold og trekke ut relevant informasjon i muntlige tekster opplæringen er at eleven skal kunne 7. orientere seg i store tekstmengder på skjerm og papir for å finne, kombinere og vurdere relevant informasjon i arbeid med faget 8. lese og analysere et bredt utvalg tekster i ulike sjangere og medier på bokmål og nynorsk og formidle mulige tolkninger 9. gjengi innholdet og finne tema i et utvalg tekster på svensk og dansk	Eksempeltek ster fra ulike aviser Den siste jøde: tekst + film: trikken til Auschwitz Undesøkelse r i klasse	Portrettintervju Gjennomføre intervju (5 på gata) Oppgaver til tekst Samtale og diskusjon om tekst	

	20		<p>10. skrive ulike typer tekster etter mønster av eksempeltekster og andre kilder</p> <p>12. planlegge, utforme og bearbeide egne tekster manuelt og digitalt, og vurdere dem underveis i prosessen ved hjelp av kunnskap om språk og tekst</p> <p>12. uttrykke seg med et variert ordforråd og mestre formverk, ortografi og tekstbinding</p> <p>13. skrive kreative, informative, reflekterende og argumenterende tekster på hovedmål og sidemål med begrunnede synspunkter og tilpasset mottaker, formål og medium</p> <p>14. integrere, referere og sitere relevante kilder på en etterprøvbar måte der det er hensiktsmessig</p>	Se eksempel på reportasje		
Mai	21-24	Oppsummering/ eventuelt tentamen/tekstskrivning	Her blir de fleste av kompetansemålene løftet fram og gjennomgått.			